

REFLEXION

Belagt om beläggning

»För mig är valet lätt mellan besväret med en extrasäng och att inte ta ansvar för mina medicinska bedömningar.«

För några veckor sen skrev Dagens Nyheter om sommarens överbeläggningar på landets sjukhus. Det var i och för sig ingen stor nyhet för oss i slutenvårdens vardag som fixar och trixar med sängplatserna i praktiken.

Socialstyrelsen ogillar förstås överbeläggningar, säkert av samma goda anledningar som vi i vården gör det. Det är bara det att det är vi, inte tjäns-temän på en myndighet, som möter människor som det vore värre att skicka hem än att lägga in trots att sängplatserna är slut på papperet. För mig är valet lätt mellan besväret med en extrasäng och att inte ta ansvar för mina medicinska bedömningar. Och jag tror också att en tillsynsmyndighet föredrar hotad patientsäkerhet framför det som absoluta intagningsstopp skulle innebära. Som en sommarvåg av lex Marior. Och feta rubriker därtill.

Generaldirektör Lars-Erik Holms tydliga budskap i artikeln i Dagens Nyheter var att »Överbeläggningar är ... något som man i högsta grad kan planera för att inte ha«. Det är ju jättebra sagt men inte så lätt som det låter. Antalet vårdplatser under juni, juli och augusti styrs ju i de flesta fall inte av strategiska val utan är något som vårdens verksamheter tvingas till av personal- och budgetskäl.

Så hur fördelas ansvaret för alltför trånga sjukhus under sommaren? Givetvis har vi läkare en skyldighet att jobba smart och kreativt med de knappa resurser som står till buds. Men, det största ansvaret för det årliga sommarspektaklet i slutenvården vilar på politiker och myndigheter som sätter de yttre ramarna för sjukvården i sin helhet. ■

Stefan Johansson
medicinsk redaktör
stefan.johansson@lakartidningen.se

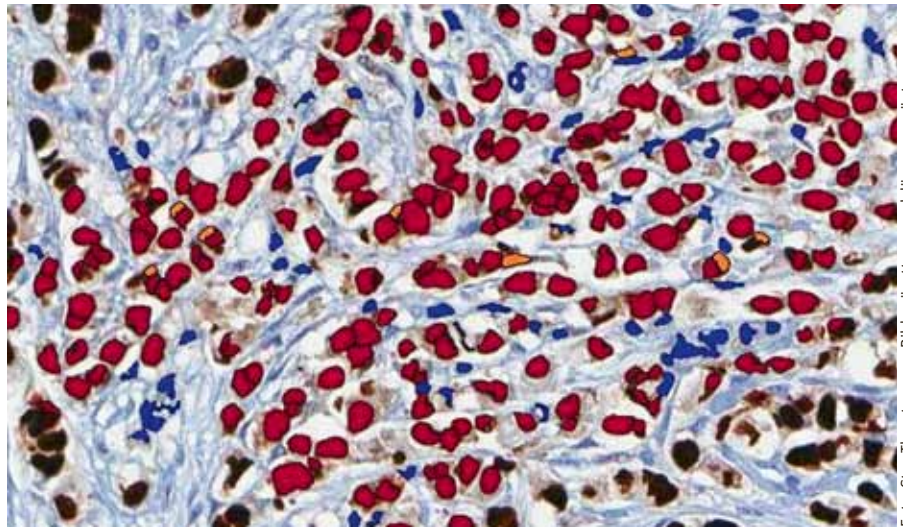

Foto: Sten Thorstensson. Bilden är ett exempel där man använt automatisk bildanalys för att identifiera cancerceller (rödmarkerade).

CMIV, Centrum för medicinsk bildvetenskap och visualisering, i Linköping ska leda en mångmiljonsatsning på digital patologi. **AKTUELLT** Sidan 1722

REFLEXION

1715 Belagt om beläggning *Stefan Johansson*

SIGNERAT

1719 Den nya läkarrollen utmanar god yrkesetik *Thomas Flodin, Kristina Söderlind Rutberg*

LT DEBATT

1720 SBU: Hjälp oss hitta exempel på hälso- och sjukvård som inte är evidensbaserad *Måns Rosén, Frida Mowafi, Agneta Pettersson, Sofia Tranaeus, Sophie Werkö*

AKTUELLT

1722 Miljonsatsning på digital patologi

1723 Tre av fyra föreslagna myndigheter får godkänt av Läkarförbundet

1724 70 distriktsläkare bakom manifest i Jämtland

1725 Regeringen satsar på tillsynen

MEDICINSK KOMMENTAR

1726 Stejplad hemorrojdoxepi – risk för rektumperforation och sepsis *Gunnar Rimbäck*

NYA RÖN

1728 Viktigt screena för hjärt-kärlsjukdom vid Cushings syndrom *Karin Sundström*

Resistent tuberkulos större problem än befarat *Anders Hansen*

1729 Mindre av skräp-DNA i genomet *Anders Hansen*

Förändringar som föregår alzheimer *Anders Hansen*

1730 Längre telomerer hos barn till äldre fäder *John-Olov Jansson*

Fysisk inaktivitet dödar lika många som rökning *Anders Hansen*

KLINIK OCH VETENSKAP

1733–1769 Tema: **Transplantation**

1733 Kikarsikte på ett obekant fält *Henrik Ekberg*

1734 Många svenskar vill donera – ändå är antalet donationer lågt *Annika Tibell, Bengt-Åke Henriksson*

De transplanterade patienterna blir fler – och de flesta läkare kommer någon gång att möta en transplanterad patient. Temanumret sammanfattar framgångar inom området – men också patienternas specifika problem.

Sidan 1733 Foto: Almagami/IBL

Läkartidningen

Organ för Sveriges läkarförbund
Box 5603, 114 86 Stockholm
Besöksadress: Östermalmsgatan 40
Telefon: 08-790 33 00
Fax: 08-20 76 19 (centralredaktion)
08-20 74 35 (annonser)
Webb: Läkartidningen.se
E-post: redaktionen@lakartidningen.se
annonser@lakartidningen.se
fornamn.efternamn@lakartidningen.se

Chefredaktör och ansvarig utgivare
Jonas Hultkvist 08-790 34 61

Medicinsk huvudredaktör
Jan Östergren (internmedicin) 08-790 34 31

Redaktionschef och stf ansvarig utgivare
Karin Bergqvist 08-790 34 91

Tf medicinsk redaktionschef
Michael Wilczek 08-790 34 87

Webbchef
Elisabet Ohlin 08-790 34 97

Marknads-/annonsdirektör
Ulf Jansson 08-790 35 47

Medicinska redaktörer
Jon Ahlberg, docent (kirurgi, patientsäkerhet)
Anne Brynolf (med stud)
Margaretha Bågedahl-Strindlund, docent (psykiatri)
Ylva Böttiger, docent (klinisk farmakologi)
Mikael Hasselgren, med dr (allmänmedicin)
Stefan Johansson, med dr (pediatrik)
Lena Marions, docent (obstetrik/gynekologi)
Carl Johan Sundberg, docent (fysiologi)

Sekretariat
Inga-Maj Lagerholm 08-790 34 11
Britt-Marie Ström 08-790 34 79

Administration/ekonomi
Yvonne Bäärnhielm 08-790 34 74

Produktion
Marita Arvidsson (grafiker) 08-790 34 72
Mats Kardell (IT) 08-790 33 38
Bo Svensson (IT) 08-790 33 19

Grafik: Typoform (där inget annat anges)

Redaktion
Miki Agerberg (reporter, vik) 08-790 34 62
Björn Enström (webbredaktör) 08-790 34 81
Doris Francki (medicinsk redigering) 08-790 34 67
Sara Gunnarsdotter (reporter) 08-790 34 10
Sara Holfve (AD) 08-790 34 63
Gabor Hont (kultur) 08-790 34 80
Carin Jacobsson (meddelanden) 08-790 34 78
Ewa Knutsson (debatt, medicinsk redigering) 08-790 34 83
Jan Lind (debatt) 08-790 34 84
Michael Lövtrup (reporter) 08-790 35 26
Marie Närlid (reporter) 08-790 34 29
Madeleine Ramberg Sundström (redigering) 08-790 34 82
Birgit Wilhelmson (medicinsk redigering) 08-790 34 94

Marknads- och annonsavdelning
Britt-Marie Aronsson (annonskoordinator) 08-790 34 95
Irene Balsam (annonservice) 08-790 34 90
Håkan Holmén (säljare) 08-790 35 28
Eva Larsson (säljare) 08-790 35 06
Göran Sterner (säljare) 08-790 35 03

Prenumerationsavdelningen
Hélène Engström 08-790 33 41
pren@lakartidningen.se

Läkartidningen Förlag AB
Håkan Wittgren (vd)

TS-kontrollerad upplaga: 42 300 ex
ISSN: 0023-7205 (pappersutgåva)
1652-7518 (webbupplaga)

Tryckeri Sörmlands Grafiska AB

ORGAN FÖR SVERIGES LÄKARFÖRBUND
GRUNDAD 1904

1738 Blodgrupps-inkompatibla njurar kan transplanteras. ABO-inkompatibilitet är inte längre ett hinder för njurtransplantation *Gunnar Tydén, Gunnela Nordén, Ali-Reza Biglarnia, Peter Björk*

1739 Bättre immunsuppression ger bättre njurtransplantationer *Henrik Ekberg*

1743 Fler hjärttransplantationer än någonsin *Björn Kornhall, Johan A Nilsson, Vilborg Sigurdardottir, Göran Dellgren, Inger Hagerman, Laila Hübbert*

1745 Pumpbehandling räddar liv på barn i väntan på hjärttransplantation *Thomas Higgins, Sune Johansson, Johan A Nilsson, Stefan Hallhagen, Håkan Wåhlander*

1747 Lungtransplantation försvåras av bristen på organ *Sandra Lindstedt, Gerdt C Riise, Marita Gilljam, Per Wierup, Ronny Gustafsson, Bansi Lal Koul, Richard Ingemansson*

1750 Selektionskriterier avgörande vid hepatocellulär cancer *Gunnar Söderdahl, Malin Sternby Eilard, Magnus Rizell*

1754 Transplantation av pankreas botande alternativ vid typ 1-diabetes *Ali-Reza Biglarnia, Shinji Yamamoto, Bengt I Gustafsson, Christian Berne, Michael Wagner, Bengt von Zur-Mühlen, Gunnar Tufveson*

1759 Lovande resultat vid transplantation av tarm *Markus Gäbel, Michael Olausson, Marie Krantz, Gustaf Herlenius*

1762 Klinisk översikt Den transplanterade patienten på vårdcentralen och akuten *Kerstin Westman, Maria Castedal, William Bennet, Björn Kornhall*

1766 Njurtransplanterade med maligna tumörer en växande patientgrupp *Vivan Hellström, Henryk Wilczek, Jana Roussos*

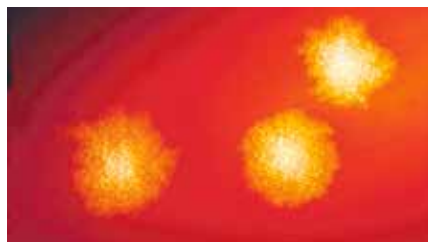

Foto: CDC/Dr Holdeman

DEBATT Orättvist i skamvrån? Sidan 1774

Tomas Lorant, Gunilla Enblad, Filippa Nyberg, Gunnar Tufveson

1770 LÄKEMEDELSFRÅGAN

DEBATT OCH BREV

1772 Avakademisering och osynliggörande – en paradox *Bengt Säfsten*

1773 Equalis/SFKK rekommenderar harmonisering av enheter vid hormonbestämningar för säkrare vård *Göran Brattsand, Gunnar Nordin, Anders Isaksson, Per Bjellerup, Mats Stridsberg, Lena Hård, Carina Ankarberg-Lindgren, Charlotte Becker, Sven Gustafsson, Kerstin Larsson*

1774 Frivilligt samlag och livshotande blödning – ovanligt men förekommer *Folke Flam*

Rutinmässig överdosering av folsyra? *Bo Norberg*

1774 Clostridium difficile – orättvist ställd i skamvrån? *Peter Benno, Atti-La Dahlgren, Elisabeth Norin, Tore Midtvedt*

KULTUR

1775 Den mexikanska drömmen – och minnena i det fördolda *Björn Salomonsson*

1777 LEDIGA TJÄNSTER

1779 PLATSANNONSER

1793 MEDDELANDEN

1794 INFORMATION FRÅN LÄKARFÖRBUNDET

ENDAST PÅ WEBBEN

Fler artiklar på Läkartidningen.se

Vetenskapliga artiklar har genomgått referentbedömning. Varje manuskript granskas av minst en (ofta fler) av Läkartidningens stab av vetenskapliga experter. Granskningen av manuskript sker enligt internationella rekommendationer (www.icmje.org).

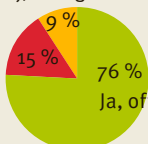
WEBBFRÅGAN:

Om det visar sig att du har utsatt en patient för felbehandling, har du bett patienten om ursäkt?

Läs även: Om ursäktens uppbyggnad och dess gynnsamma effekter, LT nr 38/2012, sidan 1684.

Nej, aldrig

Ja, någon enstaka gång

123 hade svarat den 24 september kl 11.00.